

Gepec-EdC crea una reserva d'oliverars monumentals

El grup ecologista ja té un acord signat i tres més pendents a les partides de l'Arion i de l'Ermita d'Ulldecona. El projecte vol arribar a les quatre comarques de les Terres de l'Ebre

J. JOAQUIM BUJ
ULLDECONA

El Grup d'estudi i protecció dels ecosistemes catalans-Ecologistes de Catalunya (GEPEC-EdC) fica fil a l'agulla al projecte de crear la primera reserva d'oliverars monumentals a les Terres de l'Ebre i ha començat a Ulldecona, municipi que concentra la major part d'oliveres mil·lenàries del territori. El primer acord ja s'ha firmat a l'emblemàtica partida de l'Arion, on hi ha el museu natural a l'aire lliure d'aquests arbres.

La reserva és un projecte de reconversió agrària per produir oli amb valor afegit, amb la custòdia del territori com a eina clau. Es tracta d'una figura legal que preveu acords entre l'entitat conservacionista i un propietari (públic o privat) per gestionar un espai implicant també la societat civil, a través de programes de voluntariat. Aquesta opció compta amb el suport de la Generalitat de Catalunya.

L'objectiu és conservar tot l'ecosistema dels oliverars monumentals, el seu patrimoni i la seva biodiversitat, incentivant la revitalització econòmica del territori. «Aquests han de ser els eixos prioritaris d'actuació, tot treballant sota els preceptes que marca l'agricultura ecològica», indica el tècnic de projecte de Gepec-EdC, Marc Torrent.

Entitat prioritza que els propietaris gestionen les seues pròpies finques, però si no és possible el grup ecologista se'n fa càrrec directament mitjançant pàgesos del territori i voluntaris per a tasques concretes. Torrent comenta que Gepec-EdC ofereix el guiatge necessari per a implantar el cultiu ecològic a les finques i «tenim previst realitzar tallers per recuperar les construccions amb pedra seca i altres aspectes de l'agricultura ecològica amb voluntariat».

Els membres de l'ens conservacionista, que han ofert una xerrada a Ulldecona, es mostren «optimistes» sobre el projecte al territori i esperen «començar a produir oli aviat amb la marca pròpia de les finques en custòdia».

La reserva pretén protegir les oliveres i els elements de l'entorn, com els marges de pedra. FOTO: JOAN REVILLAS

Llei 6/2020 El reglament per protegir les oliveres encara està pendent

Una de les solucions a la pèrdua d'oliverars durant els últims 30 anys és la redacció del reglament que acompanya la Llei 6/2020 de protecció, conservació i posada en valor de les oliveres i oliverars monumentals, aprovada el 18 de juny de 2020 pel Parlament.

Segons el membre del Gepec-EdC Ximo Estellé, «el reglament ja s'ha començat a escriure i ha de concretar els ajuts que rebirà la pagesia, els passos a seguir per a

la declaració d'oliveres mil·lenàries o oliverars monumentals. La llei també protegeix els elements de l'entorn, sobretot construccions de pedra seca, com ara marges o barraques». Preveu elaborar un pla de promoció de productes derivats de les oliveres protegides, així com d'aprofitament turístic.

S'ha produït un canvi de cultiu, en benefici dels cítrics, al Pla de la Galera, la Foia d'Ulldecona, el Baix Ebre, el litoral del Montsià i el delta de l'Ebre, al llarg de les tres últimes dècades.

El Gepec-EdC ha signat el primer acord de custòdia amb els propietaris d'una finca d'oliverars monumentals, de 3,60 hectàrees, a la partida d'Arion, a Ulldecona. La finca es troba entre la Serra de Godall i els Secans del Montsià, ambdós espais inclosos a la xarxa europea d'espais naturals prote-

gits (Xarxa Natura 2000). Aquesta és una de les zones amb més concentració d'oliveres monumentals de les Terres de l'Ebre.

Abans de final d'any, està previst firmar tres acords més amb altres propietaris que tenen els terrenys a les partides de l'Arion i de l'Ermita d'Ulldecona.

Però la reserva no només se centrarà en Ulldecona i la comarca del Montsià, la intenció és ampliar-la a les Terres de l'Ebre. Hi ha interès pel projecte als pobles d'Ampostà i Tivenys.

L'exemple de les Garrigues

Gepec-EdC vol seguir a l'Ebre el camí traçat per l'associació Trenca a la vall major de Bovera (a les Garrigues Altes). Trenca comença a recuperar alguns oliverars de la vall, el 2010, tornant-los a treballar seguint mètodes ecològics i prenent mesures per a fomentar la fauna salvatge que viu a les finques. Així neix 'Salvatge', «l'oli que cuida la vida: un oli d'oliva verge extra ecològic de proximitat, produït des del respecte a la natura i el territori».

L'associació Trenca també ha creat a Bovera un refugi per a la tortuga mediterrània, una de les espècies autòctones més escasses a la península Ibèrica. Organitza visites guiades en grups reduïts i a l'aire lliure per conscienciar amb seguretat sobre la necessitat de preservar l'espai natural.